

NUTQ FAOLIYATINING TURLARINI O'RGATISH

Andijon Davlat Chet tillari instituti
Roman-German va Slavyan tillari
Fakulteti ilmiy rahbar: Qodirova
Nargizaxon nemis tili yo'nalishi
401-guruh talabasi Jakparaliyeva
Zohidaxon
+998 91 611 69 24
jakparaliyevazohida@gmail.com

Annotatsiya :

Mazkur maqolada nutq faoliyatining asosiy turlari — tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozishning o'quvchilarga samarali o'rgatilish usullari yoritilgan. Har bir nutq faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari, zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ularni bosqichma-bosqich rivojlantirish metodikasi tahlil qilinadi. Til o'rgatishda kommunikativ kompetensiyani shakllantirishda bu turlarning o'rni asoslab beriladi.

Kalit so'zlar :

nutq faoliyati, tinglab tushunish, og'zaki nutq, yozma nutq, o'qish, til o'rganish, metodika, kommunikativ yondashuv.

Annotation :

This article discusses the effective methods of teaching the four main types of speech activity — listening, speaking, reading, and writing — to language learners. Each type is examined in terms of its specific features and the methodological steps for its development based on modern pedagogical approaches. The importance of these skills in forming communicative competence in language education is emphasized.

Keywords :

speech activity, listening, speaking, writing, reading, language learning, methodology, communicative approach.

Аннотация :

В данной статье рассматриваются эффективные методы обучения основным видам речевой деятельности — аудированию, говорению, чтению и письму. Анализируются особенности каждого вида, методика их поэтапного развития на основе современных педагогических подходов. Подчеркивается значимость речевой деятельности в формировании коммуникативной компетенции при изучении языка.

Ключевые слова :

речевая деятельность, аудирование, устная речь, письменная речь, чтение, изучение языка, методика, коммуникативный подход.

Til o'rganish jarayonida asosiy e'tibor nutq faoliyatining turli ko'rinishlarini rivojlantirishga qaratilishi zarur. Chunki til bu — eng avvalo muloqot vositasi. Nutq faoliyatining to'rt turi — tinglab tushunish, og'zaki nutq (gapirish), o'qish va yozish — bir-biri bilan uzviy bog'liq holda o'rgatilganda, o'quvchining til kompetensiyasi to'liq shakllanadi.

Tinglab tushunish:

Bu til o'rganishdagi asosiy qadam hisoblanadi. O'quvchilar tilni eshitish orqali o'zlashtiradi, talaffuz va intonatsiyani o'rganadi. Audio materiallar, dialoglar, video darslar tinglashni rivojlantirishda muhim vositadir.

Og'zaki nutq (gapirish):

Gapirish ko'nikmasini shakllantirishda rolli o'yinlar, juftlik va guruhli mashqlar, munozarali savollar yordam beradi. O'quvchiga erkin fikr bildirish imkoniyati berilishi lozim.

O'qish:

Matn bilan ishlash, asosiy g'oyani ajratib olish, tushunilganini izohlash o'qish ko'nikmasining ajralmas qismidir. Boshlang'ich bosqichda kontekst asosida yangi so'zlarni tushunish o'rgatiladi.

Yozish:

Tilni chuqur egallashda yozma nutq alohida o‘rin tutadi. Yozma topshiriqlar (makola yozish, maktub tuzish, qisqacha mazmun chiqarish) orqali o‘quvchi grammatikani amalda qo‘llaydi.

Xulosa

Nutq faoliyatining har bir turi o‘z metodik yondashuviga ega bo‘lib, ular birgalikda til o‘rgatuvchi darslarni mazmunli va samarali qiladi. O‘qituvchi vazifasi — mazkur turlarni o‘zaro integratsiyalashgan holda, kommunikativ metodlar asosida o‘rgatishdir. Bu esa o‘quvchilar tilni nafaqat grammatik jihatdan, balki amaliy muloqot darajasida egallashiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. G‘ofurov U., “O‘zbek tilini o‘qitish metodikasi”, Toshkent, 2019.
2. Nazarova G., “Nutq faoliyatini o‘rgatish metodikasi”, Toshkent, 2020.
3. Richards J.C., Rodgers T.S., “Approaches and Methods in Language Teaching”, Cambridge University Press, 2014.
4. CEFR – Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment, 2001.
5. Ahmadaliyev A., “Til o‘rganish jarayonida kommunikativ yondashuv”, Filologiya fanlari, 2022.
6. ҚОДИРОВА, Н. М. ИНОСТРАННЫЕ ЯЗЫКИ В УЗБЕКИСТАНЕ. ИНОСТРАННЫЕ ЯЗЫКИ В УЗБЕКИСТАНЕ Учредители: Министерство высшего и среднего специального образования Республики Узбекистан, (2), 85-99.